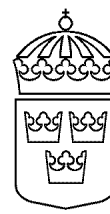


Torsdagen den 26 oktober



Kl. 14.00 – 15.08

1 § Frågestund

Frågestund

Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN:

Jag hälsar regeringens företrädare, riksdagsledamöter och åhörare välkomna till dagens frågestund.

Från regeringen medverkar och besvarar frågor statsminister Göran Persson, kulturminister Marita Ulvskog, utrikesminister Anna Lindh, statsrådet Britta Lejon och statsrådet Lars-Erik Lövdén. Välkomna.

Den nordiska passfriheten

Anf. 2 SVEN BERGSTRÖM (c):

Fru talman! Oftast är det så när man får rätt i efterhand att man blir glad och konstaterar att man hade rätt och lite triumfatoriskt säger: Vad var det vi sade.

I den fråga som jag vill ta upp med statsministern är det inte riktigt så. Det handlar om Schengen och den nordiska passfriheten.

För två år sedan hade jag en debatt med justitieministern här i kam-maren där hon försäkrade att den nordiska passfriheten alls inte var hotad av en svensk anslutning till Schengen.

I dagarna kan vi läsa i tidningarna att när man ska tillämpa Schengenbestämmelserna visar det sig att vi åter kommer att behöva visa pass när vi reser i Norden. Den passfrihet som vi haft sedan 1954 kommer alltså att försvinna. Det handlar om tre miljoner svenskar som reser i Norden varje år och som nu måste utrusta sig med pass för att få göra det.

Jag skulle vilja höra hur statsministern ser på frågan om den nordiska passfriheten, som jag hoppas att vi alla starkt har värnat och velat slå vakt om. Vilka konsekvenser får det när vi ska tillämpa Schengen?

Anf. 3 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Den nordiska passfriheten ska inte hotas av Schengenavtalet. Schengenavtalet ska också innebära att vi kan fortsätta med den nordiska passfriheten.

I dag har vi ju möjligheter till stickprovskontroller vid gränserna, även när det gäller resande mellan de nordiska länderna. Det kommer vi inte att ha efter Schengenavtalet, så på det sättet kan man säga att resorna i och med Schengenavtalet t.o.m. blir lättare.

Däremot ska man kunna identifiera sig. Det gäller samtliga länder. Nu söks ett system för att man ska kunna identifiera sig utan att för den skull vara tvungen att ta med sig ett pass.

Passfriheten och den nordiska passfriheten ska inte vara hotade med Schengenavtalet.

Anf. 4 SVEN BERGSTRÖM (c):

Fru talman! Det låter betryggande, det som Anna Lindh säger; lika betryggande som det Laila Freivalds sade till mig i juni 1997. Hon sade att den nordiska passfriheten är avgörande för om Sverige ska vara med i Schengen eller inte.

På Anna Lindhs eget UD gnuggar man nu geniknölarna och undrar hur man ska klara det här på några månader. Hovrättsassessorn Lars Nilsson säger ju att han inte kan läsa in annat än att en giltig identitetshandling är pass. Vi har inte något annat gemensamt i Norden. Då stämmer inte det som Anna Lindh säger.

Dessutom är hela hotellnäringen nu i uppror över att man ska behöva registrera varje utländsk besökare på ett väldigt omständligt sätt jämfört med den tidigare hanteringen.

Det stämmer dåligt med att det skulle bli lättare att resa i Europa, lättare att umgås över gränserna, när vi tvingas till en sådan omständlig procedur med noggrann registrering av utländska medborgare.

Dessutom stämmer inte Anna Lindhs besked med vad jag uppfattar som nordisk passfrihet.

Anf. 5 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Vill Sven Bergström ställa detaljerade frågor tror jag att Sven Bergström får vända sig till justitieministern. Jag vet att man på Justitiedepartementet just nu tittar på möjligheten att använda legitimationskort för att kunna legitimera sig.

När det gäller den nordiska passfriheten ska den inte vara hotad. Det stämmer inte att man ska vara tvungen att ha ett mer komplicerat förfarande när man hyr ut hotellrum m.m. Det stämmer inte att gränspassagera skulle bli svårare efter Schengenavtalet. Finns det några praktiska problem tittar man nu på Justitiedepartementet på vad man ska göra för att klara av dem.

Reklamen i det digitala marknätet

Anf. 6 INGVAR SVENSSON (kd):

Fru talman! Jag har en fråga till kulturminister Marita Ulvskog.

Det finns en stillbild som alltför ofta dyker upp i det marksända digitala TV-nätet. Där står en text av följande typ: Rådande lagstiftning gör att vi inte får visa detta innehåll för tittare i marknätet.

Fru talman! Normalt brukar man anse att televisionen handlar om rörliga bilder, inte stillbilder. De här stillbilderna är mycket påfrestande för konsumenten. Man kan ju inte gå och koka kaffe varje gång de dyker upp.

Det handlar ju om den rörliga reklamen. Den kan många gånger vara oönskad, men den är förmodligen mycket bättre ur konsumentens synvinkel än frustrerande stillbilder.

Det här förhållandet har dessutom lett till att de bolag som använder sig av stillbilderna vill kompensera sig genom att ta ut högre avgifter fr.o.m. nästa år. Det drabbar ju det digitala marknätet på ett mycket olyckligt sätt. Man får väl säga att initialproblemen har varit stora nog ändå.

Jag vill fråga kulturministern om de sändande bolagen har missuppfattat sändningsvillkoren. Om inte, vilka åtgärder ämnar kulturministern vidta för att komma till rätta med problemen?

Anf. 7 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Jag vill inte ge mig in på några värderingar av de förhållanden som Ingvar Svensson redogör för. Däremot har vi redan vidtagit åtgärder i så måtto att vi har tillsatt en särskild utredare, en lagman, som kommer att se över bl.a. de reklamregler som gäller i det digitala marknätet såväl som i det analoga marknätet. Han kommer att återkomma till regeringen med förslag, sannolikt redan under nästa år i denna del.

Anf. 8 INGVAR SVENSSON (kd):

Fru talman! Det är ju bra med utredningar, men risken är att det tar väldigt lång tid. Ska man rädda det digitala marknätet måste åtgärderna till mycket snabbt.

Många av kanalerna sänds ju från ett annat ursprungsland än Sverige. Då är det vidareändring som gäller. Frågan är om det inte är ett brott med de svenska reglerna i förhållande till EG-direktivet på det här området att man censurerar innehåll på det här sättet.

Anf. 9 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Granskningsnämnden har gjort en bedömning, som i och för sig stöder det som Ingvar Svensson pekar på, men samtidigt måste vi naturligtvis ha en ordentlig genomlysning som gör att vi i så fall kan ändra vår lagstiftning på denna punkt. Det arbetet måste göras genom en särskild utredare som har ett kraftfullt sekretariat till sin hjälp för att mycket snabbt kunna lägga förslag till förändringar. Han kommer att arbeta mycket snabbt med detta.

Bostadspolitiken i kommunerna

Anf. 10 INGA BERGGREN (m):

Fru talman! Jag har en fråga till Lars-Erik Lövdén.

Förra året föreslog demokratiminister Britta Lejon att ett sätt att stävja det minskade valdeltagandet var att införa allmän röstplikt. Därefter har statsrådet Engqvist sagt att han inte tvekar att köra över kommunerna när det gäller alkohol och öppettider på restauranger. Nu har bostadsminister Lövdén föreslagit att kommuner ska tvingas öppna bostadsförmedlingar trots att den demokratiskt valda majoriteten inte vill det.

Har statsrådet något att säga till de borgerliga kommunpolitiker som man tänker köra över? Spelar det någon roll att de engagerar sig och lägger ned tid på sina kommunala uppdrag?

Anf. 11 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Inga Berggren berör en fråga som vi debatterade så sent som i förrgår i kammaren, nämligen innehållet i den bostadspolitiska proposition som regeringen presenterade i förra veckan.

Det är klart att det finns ett nationellt intresse av att vi ser till att kommunerna bedriver en aktiv bostadspolitik. I det lagförslag som vi presenterat ställs ett krav på kommunerna både att upprätta bostadsförsörjningsplan och att, om så behövs, inrätta bostadsförmedlingar. Det är en återgång till den lagstiftning som fanns mellan 1975 och 1993 och som då fungerade alldeles utmärkt.

Jag tycker att det här är väl förenligt med ambitionen att utveckla politiken också på det kommunala planet. Bostadspolitiken och bostadsfrågorna måste bli en viktig politisk uppgift också runtom i våra kommuner.

Anf. 12 INGA BERGGREN (m):

Fru talman! Bostadspolitiken är viktig, men jag vill ändå gå vidare i mina frågor. Enligt min mening måste den kommunala självstyrelsens innersta kärna ändå vara att det är de folkvalda i kommunernas fullmäktigeförsamlingar som suveränt ska kunna besluta i frågor som rör den egna kommunen. Men uppenbarligen har Lars-Erik Lövdén anammat Allbokommitténs förslag om att kommunerna inte ska få sälja sina bostadsbolag med mindre än att det finns två tredjedels majoritet i fullmäktige. Uttalanden från statsrådet tyder på det.

Vilka demokratiska principer styr Lars-Erik Lövdéns tankar om att inskränka det kommunala självstyret? Enligt Aftonbladets ledare i dag kan det tolkas så att det våras för den socialistiska centralismen. Jag är beredd att hålla med om det.

Alltså: Hur är det med den saken, Lars-Erik Lövdén? Är det inte att i allra högsta grad inskränka det kommunala självstyret? Anser Lars-Erik Lövdén att det i sådana här fall är folkviljan i kommunerna som ska styra, inte regeringen?

Anf. 13 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Vi kan som rikspolitiker inte komma ifrån vårt ansvar också för centrala välfärdsområden. Vi har sett att en av anledningarna till den bostadsbrist som har uppstått i tillväxtregionerna är att kommunerna under andra halvan av 90-talet i alltför stor utsträckning har dragit sig tillbaka från bostadspolitiken. Antalet kommuner som upprättar bostadsförsörjningsplaner har minskat drastiskt sedan bostadsförsörjningslagen avskaffades 1993. Vi har då naturligtvis ett ansvar för att vidta åtgärder för planering för ökat bostadsbyggande och för att kommunerna ska ta sitt bostadspolitiska ansvar. Detta kommer varken Inga Berggren eller jag ifrån som rikspolitiker.

Anf. 14 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en fråga till ungdomsminister Britta Lejon angående ungdomars politiska engagemang. Problemet är inte att ungdomar saknar kunskap och intresse för politik – tvärtom. Problemet är att de känner att de inte kan påverka. Jag tror att detta är huvudorsaken till ungdomars ovillighet att gå in i politiska partier och att rösta.

Jag tror att en väg är att vitalisera samhällsdebatten i skolan. Det är viktigt för eleverna att lära sig inte bara hur samhället är uppbyggt utan också hur man som medborgare gör sin röst hörd. Det kan handla om retorik, praktiska övningar, drivande av samhällsfrågor och agerande i vardagen med egna problem.

Min fråga är om statsrådet delar min uppfattning att det framför allt är skolans uppgift att engagera ungdomar i politiken. Eller finns det något annat som man kan göra?

Frågestund

Anf. 15 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Jag delar Hillevi Larssons bestämda uppfattning att unga människor är oerhört intresserade av att påverka inte bara sitt eget nu utan också Sveriges framtid till det bättre. Vi har all anledning att söka efter vägar att ta till vara det engagemang, de kunskaper och den vilja till påverkan som alla människor men särskilt unga visar i Sverige i dag.

Vi ser att många unga i dag väljer att uttrycka detta engagemang i andra former än inom ramen för det politiska systemet, där vi fattar besluten om våra gemensamma angelägenheter. Engagemanget kan ta sig många olika former, och det gäller bara att understödja det.

Vad vi har att göra från politiskt håll, om vi är intresserade av en vital demokrati och ett fördjupat folkstyre, är att se till att också de politiska arenorna – partierna, kommunfullmäktigeförsamlingarna och riksdagen – suger upp detta engagemang.

Anf. 16 HILLEVI LARSSON (s):

Fru talman! Också jag tycker naturligtvis att det är positivt att ungdomarna kanaliserar sitt intresse i enfrågerörelser, men jag ser samtidigt ett problem i att de inte är intresserade av partier. Det är trots allt partier som tar ett helhetsansvar, som kan styra landet och som kan röstas in i riksdag, kommunfullmäktigeförsamlingar osv.

Jag ser ytterligare ett problem, nämligen de ungdomar som inte engagerar sig i vare sig partier eller enfrågerörelser. De kan och vill många gånger jättemycket, men de tror inte att det är lönt, tror inte att någon bryr sig. Det är viktigt att så många som möjligt engagerar sig på så många sätt som möjligt, och jag tror även att det är en viktig uppgift för skolan, inte minst samhällsämnet, att ha mindre av passiv kunskap och mer av aktiv förmåga. Jag tror att det skulle vara en viktig väg att få ungdomar engagerade och att stärka deras tro på den egna möjligheten att påverka.

Anf. 17 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Jag kan inte annat än instämma med Hillevi Larsson. Självklart är vår förmåga att lyckas med detta uppdrag en fråga inte bara för de politiska partierna utan också för skolan, men det är definitivt en uppgift för de politiska partier som vill vara en kraft i framtiden att se och ta denna utmaning.

Skolminister Ingegerd Wärnersson och den tidigare ungdomsministern Ulrica Messing har engagerat sig starkt för att skolorna bättre än i dag ska lyckas i det viktiga värv som de har, och det arbetet tänker jag naturligtvis som ny ungdomsminister fortsätta med. Det är också något som jag redan tidigt såg som ansvarig för demokratifrågor.

Vi har på flera områden olika utredningar och arbeten på gång för att hjälpa och stödja skolorna i deras roll i det här arbetet.

Vin & Sprit

Anf. 18 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Jag har en fråga till statsministern. Det gäller en frågeställning som har att göra med vad som är angelägna statliga uppgifter och vad som inte är det.

Att tillverka och sälja vodka på världsmarknaden torde knappast kunna räknas till de mest angelägna statliga uppgifterna, men det är ju det som det helstatliga Vin & Sprit gör. Vi har från vår sida föreslagit att man borde sälja Vin & Sprit och använda delar av räntevinsten på detta för att bekämpa missbruket av alkohol och narkotika, satsa mer på polis och tull och nå bättre resultat på den punkten. Är statsministern beredd att stödja detta?

Anf. 19 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det är jag inte, av det enkla skälet att jag har hört förslaget förut. Skulle vi då ha följt rådet att sälja Vin & Sprit, skulle vi ha förlorat åtskilliga miljarder kronor i statskassan.

När jag var finansminister höjdes röster för att vi skulle sälja Vin & Sprit. Vid det tillfället var priset, om jag inte missminner mig, diskussionsmässigt 1 miljard dollar. Jag tror att priset är väsentligt högre i dag, och vad har vi om några år? Det är den typen av ansvarstagande för statliga tillgångar som det handlar om.

Vi kan mycket väl använda avkastningen från detta bolag för att bedriva en politik i den riktning som Könberg efterlyser, men vi ska inte slarva med gemensamt uppbyggd egendom.

Anf. 20 BO KÖNBERG (fp):

Fru talman! Under det som statsministern säger ligger antagandet att priset på Vin & Sprit ska stiga år för år hur länge som helst. Jag vet inte riktigt vad han har för grund för den bedömningen. Vi gör den bedömningen i dagsläget, möjligen något överdrivet, att det kanske är fråga om 30 miljarder. Uppgifter i dag går ut på 45 miljarder. Det har bl.a. att göra med rätten till distribution av vodka.

Men då är frågan återigen: Är det angeläget för staten att fortsätta att engagera sig i detta, och vad har statsministern för grund för att påstå att det blir ännu mera pengar om några år?

Prot. 2000/01:19
26 oktober

Frågestund

Anf. 21 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Skulle det gälla att börja med verksamheten i dag, skulle jag inte tillråda en entré i den sektorn, men det här är ett historiskt skapat företag. Nu sitter vi med något som är uppbyggt genom åren. Det ägs av svenska skattebetalare och stiger successivt i värde. Som jag sade kunde jag ha följt de klämkäcka råden redan som finansminister, och då hade vi i dag inte haft ett bolag som varit värt 45 miljarder, utan det hade varit sålt för 10 miljarder. Det fanns alltså 35 000 miljoner goda skäl att vänta med att följa det folktopartistiska rådet.

Mellanöstern

Anf. 22 MURAD ARTIN (v):

Fru talman! Jag har en fråga till utrikesminister Anna Lindh. Den gäller situationen i Mellanöstern och hur Sverige agerar i olika sammanhang.

Hur kommer det sig att Sveriges utrikesminister i pressen och här i riksdagen fördömer Israels övervåld mot palestinierna samtidigt som Sverige i FN lägger ned sin röst när det gäller att fördöma samma övervåld? Var ligger logiken i det agerandet?

Anf. 23 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Det är riktigt att Sverige vid flera tillfällen har fördömt det övervåld som Israel har visat på de ockuperade palestinska områdena. Vi har också uppmanat båda parter att försöka göra allvar av fredsförhandlingarna och komma till en fredsöverenskommelse. Det motsvarar i stort sett den FN-resolution som diskuterades i början på veckan.

Det är alltså egentligen inte innehållet i resolutionen som Sverige har vänt sig emot. Men Sverige, i likhet med t.ex. Norge och Danmark samt ett antal andra länder, fann att det var fel tidpunkt att mellan de två fredsmöten som skulle vara mellan parterna anta en resolution i FN:s generalförsamling. Vi tyckte att tidpunkten var illa vald, och därför valde vi också att avstå vid omröstningen i FN.

Anf. 24 MURAD ARTIN (v):

Fru talman! Kabinettssekreterare Hans Dahlgren har en helt annan uppfattning än den förklaringen.

Den svenska parlamentarikerdelegationen med utrikesutskottets ordförande var med på Interparlamentariska unionens möte i Jakarta. Man fördömde där precis samma resolution som i FN. Föreligger det då snarare inte en fara för att Sverige i internationella sammanhang uppfattas tala med dubbla tungor? Det kan uppfattas som att Sverige taktiskt manövrerar för att få spela en roll i fredsprocessen.

Anf. 25 Utrikesminister ANNA LINDH (s):

Fru talman! Det som kabinetssekreterare Hans Dahlgren har förklarat – han har använt något fler ord – är att det viktigaste är att få ett enigt EU. Man ville att EU skulle agera enigt i generalförsamlingen. Det visade sig att det inte gick att få EU att agera enigt. Ett antal länder tyckte, precis som Sverige, att detta var fel tidpunkt för en resolution och valde därför att avstå. Man gick alltså inte in och kritiserade enskildheter i själva resolutionen.

Skälet till detta är att det viktigaste som vi kan åstadkomma i dag är att få till stånd fredsförhandlingar. Efter mötet i Egypten och före nästa möte, som förhoppningsvis kommer att hållas inom en inte alltför avlägsen framtid, är det viktigt att press sätts in för att man ska ha nya freds-förhandlingar och försöka få en överenskommelse.

I det läget har man valt att inte gå in på att anta nya resolutioner i FN eller ta upp nya diskussioner om vad det är som har skett under denna period av våldsamheter.

Kommuner med outhyrda lägenheter

Anf. 26 INGEGERD SAARINEN (mp):

Fru talman! Min fråga går till bostadsminister Lars-Erik Lövdén.

Bostadsdelegationen har i uppdrag att hjälpa kommuner ekonomiskt om kommunen på grund av outhyrda lägenheter inte klarar sin ekonomi. De kommuner som har bostadsföretag som går med stora förluster kan begära hjälp. Bostadsdelegationen behandlar ansökningar från 89 kommuner, och 40 blir hjälpta nu.

Norska bolag är intresserade av bostäder över hela landet. Problemet är att kommunerna blir tvungna att sälja ut bostäderna till kraftiga underpriser. De norska bolagen gör stora vinster genom att i sin tur sälja till norska intressenter för fritidsboende eller ibland för permanent boende.

Det är naturligtvis en fördel för kommunen att få människor som bor i lägenheterna. Problemet är just att de säljs till underpriser. Om lägenheterna återkommer på bostadsmarknaden får kommunens kvarvarande bostadsbolag stora problem med risk för fortsatt konkurrens och tillhörande hyresdumpning.

Det är positivt om bostäder kan hyras ut i stället för att rivas, och jag undrar därför om bostadsministern skulle kunna hjälpa kommunerna att komma runt det här problemet.

Anf. 27 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Ingegerd Saarinen tar upp ett bekymmer som också har med bostadspolitiken att göra, och som kanske kommer bort i den nuvarande bostadspolitiska debatten. Det handlar om hur man hanterar alla de kommuner som har problem med tomma lägenheter.

Vi har från statens sida satt av en ansevärd summa för att kunna bistå de kommunerna. Vi räknar med att den statliga insatsen för att hjälpa kommunerna att sanera sitt bostadsbestånd totalt kommer att uppgå till ungefär 2 ½ miljarder kronor.

Vi är nu långt framme i den processen. De allra flesta kommunerna har nu fått besked från Bostadsdelegationen, och de har också träffat uppgörelser som innebär ett statligt stöd. Det statliga stödet syftar till att

åstadkomma en balans på den lokala bostadsmarknaden. I vissa fall innebär det åtaganden att riva fastigheter. I andra fall kan det innebära att man hittar andra lösningar, där kommunerna naturligtvis är de som har huvudansvaret för att söka lösningar för sina kommunala bostadsbolag.

Den statliga insatsen är alltså den vi gör via Bostadsdelegationen och de överenskommelser om statligt bidrag som vi träffar med respektive kommun.

Anf. 28 INGEGERD SAARINEN (mp):

Fru talman! Skulle ministern kunna tänka sig att hjälpa de här kommunerna? Många av dem som har sålt bildar nätverk för att utbyta erfarenheter. De som nu har erbjudanden, eller som skulle vilja sälja, kunde de få hjälp och expertis med nätverk för att bättre klara den här situationen och kanske slippa riva sina lägenheter?

Anf. 29 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Jag tycker att det är alldeles ypperligt att kommuner som har likartade problem träffas och diskuterar gemensamma lösningar och även utbyter erfarenheter. Jag är gärna beredd att stimulera ett sådant erfarenhetsutbyte och en sådan samverkan mellan kommunerna. Det gäller inte bara på det här området, utan samverkan mellan kommunerna tror jag är nödvändig på många områden – det gäller framför allt de mindre kommuner som har en utsatt situation. Jag är naturligtvis beredd att bidra på det sätt som vi kan göra med att stimulera ett sådant här nätverksbyggande och en sådan här samverkan mellan kommunerna.

Den kommunala självstyrelsen

Anf. 30 LENNART HEDQUIST (m):

Fru talman! Jag har en fråga till demokratiminister Lejon.

Enligt den svenska grundlagen förverkligas den svenska folkstyrelsen bl.a. genom den kommunala självstyrelsen. Den brukar också lyftas fram och hyllas vid högtidliga tillfällen.

Men rent praktiskt sker hela tiden en inskränkning av den kommunala självstyrelsen genom beslut här i riksdagen på förslag från den socialdemokratiska regeringen. Jag ska inte trötta med att räkna upp alla exempel, men jag kan ju nämna några: bibliotekslagen, de lagar som Inga Berggren nyss hade uppe med statsrådet Lövdén, maxtaxan på barnomsorgsområdet och nu senast uppkastet att förbjuda borgerliga landsting att föra borgerlig politik och förbättra eller säkerställa bra akutsjukvård. Statsrådet Lejon lär dock själv inse att det kanske vore fel att ålägga kommunerna en viss typ av konsumentrådgivning. Då kanske självstyrelsen ändå bevaras på det området.

Jag vänder nu på hela frågan och ställer den så här: Kan statsrådet Lejon ge *ett* konkret exempel där regeringen de senaste åren genom ett förslag till riksdagen stärkt den kommunala självstyrelsen? Hur lyder det förslaget?

Prot. 2000/01:19
26 oktober

Frågestund

Anf. 31 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Jag tror att det är viktigt att vi enas om hur den svenska demokratin förverkligas. Den förverkligas genom en mängd olika åtgärder. Det sker framför allt genom den fria åsiktsbildningen, genom att vi har allmänna, hemliga och regelbundna val som respekteras, genom att vi har ett rättssamhälle som fungerar väl och genom att vi också har en riksdag som alla medborgare i Sverige kan rösta till.

Dessutom har vi också självfallet inskrivet i regeringsformen att den lokala självstyrelsen är en viktig aspekt i den svenska demokratin. Men det gäller inte bara den, utan alla de här andra delarna av den svenska demokratin är viktiga att se i sitt sammanhang.

Jag tycker att det är trevligt att få den här frågan. Jag tycker att det är viktigt att poängtera att vi är en nation. De beslut som fattas av den svenska riksdagen är den yttersta gränsen för på vilket sätt den kommunala självstyrelsen kan begränsas eller utvidgas. Jag konstaterar att riksdagen fattar beslut i enlighet med det mandat riksdagen har.

Anf. 32 LENNART HEDQUIST (m):

Fru talman! Jag bad om ett exempel på ett förslag där regeringen konkret har förbättrat den kommunala självstyrelsen under senare år. Vi vet ju alla vilka försämringarna av den kommunala självstyrelsen är. Jag skulle vilja ha ett konkret exempel.

Nu vet jag att det sedan åtskilliga år tillbaka ligger ett förslag på regeringens bord från utredningen om den kommunala självstyrelsens grundlagsskydd. Det syftar till att ge den kommunala självstyrelsen ett bättre skydd. Det utredningsförslaget ligger ju fortfarande på regeringens bord.

Men, statsrådet Lejon, nämn ett exempel där regeringen har förbättrat den kommunala självstyrelsen på senare år!

Anf. 33 Statsrådet BRITTA LEJON (s):

Fru talman! Jag kan nämna många sådana exempel. Men för att inte trötta kammarens ledamöter med en alltför lång beskrivning av de beslut som tidigare har fattats här i kammaren kan jag nämna några.

Ett område handlar om hur vi gemensamt, den här riksdagen och tidigare regeringar, har gett mycket goda grunder för den kommunala självstyrelsens förverkligande genom att vi har sanerat den svenska ekonomin och gett förutsättningar för de kommunala verksamheterna, som faktiskt borgar för de absolut största delarna av det svenska välfärdssamhället, att leva upp till våra åtaganden gentemot de svenska medborgarna. Vi har ett system med bidrag till de kommuner som inte har riktigt samma skattekraft som andra.

Inom mina ansvarsområden finns dessutom exempel som handlar om att stödja den demokratiska utvecklingen. Där finns det naturligtvis också ett intresse från den svenska regeringen att stödja den lokala självstyrelsens förmåga. Jag har vidtagit ett antal åtgärder för att förstärka den lokala självstyrelsen, och jag tänker fortsätta med det. Var så säker!

Anf. 34 ELVER JONSSON (fp):

Fru talman! För ungefär fem år sedan uttalade samtliga nordiska statsministrar att det var en helt avgörande fråga för nordiskt samarbete och vår förmåga att förstå varandra att få ett synbart nordiskt TV-utbud. För ganska precis ett år sedan hade vi en mycket engagerad debatt här på Nordiska rådets möte i Stockholm där samtliga parlamentariker som uttalade sig underströk hur viktigt det var att få möjlighet att se våra grannländers *public service*-utbud.

Nu är vi i den situationen att vi kan se all världens TV-kanaler, men inte Norsk Rikskringkasting. Vi skulle behöva få ett besked om regeringen äntligen tänker engagera sig för att vi ska kunna förverkliga en god nordisk tanke som innebär att nordisk *public service*-TV når alla Sveriges hushåll.

Anf. 35 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Jag är helt ense med Elver Jonsson om att detta är en viktig del av det nordiska samarbetet. Det är viktigt att vi kan se varandras TV-program. Det är bra för samarbetet i stort, precis som allt kultursamarbete mellan våra länder i Norden. Vi har redan i dag ett mycket nära samarbete mellan de nordiska *public service*-företagen. Det handlar om samproduktioner och om att man köper program av varandra. Det handlar om ett intensivt utbyte.

De nordiska kulturministrarna har mycket riktigt också sammanträffat för ungefär ett år sedan med samtliga chefer i de nordiska *public service*-företagen. De, precis som vi, har understrukt behovet av ett intimt samarbete.

Samtidigt är det ju så att vi i Sverige inte kan sitta och kommendera vad TV-företagen ska välja att använda sitt ibland begränsade sändningsutrymme till. Vi kommer att arbeta vidare för att det ska bli lättare också i Sverige att se de nordiska grannländernas program, men vi kan inte använda kommandopolitik.

Anf. 36 ELVER JONSSON (fp):

Fru talman! Jag tycker att det är bra att kulturministern, på regeringens vägnar, intygar att det är viktigt med det nordiska samarbetet. Samtidigt skulle jag vilja påstå att jag känner legitimitet för att vara otålig. Vi har ju haft många lyckade samlarbetsprojekt i Norden. Och vi har haft få verkligt dåliga exempel på när vi inte har klarat av det, men dit hör t.ex. det nordiska TV-samarbetet. Nordsat kom av sig, industrisatelliten som skulle ha löst det hela blev aldrig uppsänd osv.

Nu samlarbetar kulturministrarna i Norden nära. Ja, fru talman, men det har inte räckt. Nu tror jag att det behövs att man lägger in en överväxel för att få tempo i det hela. Jag tror att denna fråga kommer att tas upp på mötet i Reykjavik. För ett år sedan var vi helt överens om att detta måste lösas snarast. Vi fick under hand löfte om att denna fråga ska rulla vidare. Jag tror att det går att lösa utan att ta till de ord som kulturministern gjorde om att vi skulle bli ett slags kommandostat. Detta handlar om praktiskt nordiskt samarbete. Jag tror att det vill till lite mer politisk vilja.

Frågestund

Anf. 37 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s):

Fru talman! Låt mig tillägga en sak till mitt svar till Elver Jonsson. Det är klart att om vi hade en annan lagstiftning än man har i de andra nordiska länderna skulle det möjligen gå lite lättare. Vi har ju i Sverige en ordning som innebär att kabelföretagen har ett grundlagsskydd som är av en sådan halt att vi inte har någon möjlighet att t.ex. påverka dem. Som konsument, som TV-tittare, har vi inte heller någon möjlighet att utöva påverkan.

Just nu sitter en mediegrundlagsutredning. Det är justitieministrarna som ytterst är ansvariga för den. Den arbetar med och diskuterar just nu även denna fråga som gäller grundlagsskyddet för kabelföretagen. Det är en ingång som faktiskt också handlar om det nordiska TV-samarbetet. Låt oss se vad det slutar med.

Men vi tänker inte sluta att vara aktiva i den här frågan för att nå det mål som Elver Jonsson och jag är helt ense om.

Den kommunala självstyrelsen

Anf. 38 ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag skulle vilja ställa en följdfråga till kommunminister Lövdén med anledning av ministerns uttalande om att det har gått hysteri i diskussionen om det kommunala självstyret.

Det är ju ganska anmärkningsvärt att det är kommunernas egen minister som uttrycker sig så. År 1993 genomfördes ganska stora förändringar. Man frångick öronmärkning av resurser när det gällde generella statsbidrag som också angav inriktningen med mer målstyrning och en effektivare användning av resursmedlen.

Men det är ju uppenbart att regeringen har ambitioner att stärka upp det centralstyrda och komma med tydligt riktade pekpinnar och bidrag. Vi har ett antal modeller som regeringen använder sig av, åldersrelaterade bidrag till skolan, vården och omsorgen osv. Det finns riktade bidrag till personalförstärkningar i skolan.

Jag skulle vilja höra ministerns förklaring till detta. Vad betyder det att det har gått hysteri i diskussionen om det kommunala självstyret?

Anf. 39 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Jag tycker kanske att man ska titta på hela mitt uttalande. Jag markerade väldigt tydligt i uttalandet att jag är anhängare av kommunalt självstyre. Men det är ju inte så att gränserna för det kommunala självstyret en gång för alla är givna. Under 90-talet har ju ramarna för det kommunala självstyret vidgats kraftigt genom det generella statsbidraget och skatteutjämnningssystemet som ger ett reellt innehåll i det kommunala självstyret.

Men från tid till annan har vi ju naturligtvis ett rikspolitiskt ansvar också. Det vet ju ledamöterna i den här kammaren. Det kan t.ex. finnas behov av ett statsbidrag, som det vi nu inför på skolans område, för att under några år rikta resurser för att öka insatserna för de sämst ställda eleverna, de elever som har det svårast i skolan. Det statsbidraget på skolans område är tänkt att efter uppbyggnadsfasen gå in i påsen med det generella statsbidraget.

Den kommunala självstyrelsen är viktig. Men vi måste inte reflexmässigt gå emot eller motsätta oss varje förslag som innebär att vi från riksdagens och regeringens sida ser till att visa vilka ambitioner vi har på olika områden.

Prot. 2000/01:19
26 oktober

Frågestund

Anf. 40 ÅSA TORSTENSSON (c):

Fru talman! Jag skulle vilja ta tag i exemplet med skolan som ministern gav.

Kommunförbundets ordförande, Ilmar Reepalu, har lyft fram skolan som ett exempel och visat på svårigheterna för elever, föräldrar och invånare att utkräva ansvar från rätt personer.

Jag skulle vilja ställa en följdfråga, eftersom vi också har fått statistik på ganska stora avhopp av förtroendevalda. Man väljer att hoppa av på grund av begränsade befogenheter och begränsade möjligheter att fatta beslut och att ta ansvar för dessa.

Ser kommunministern att det kan finnas ett samband mellan det arbete som regeringen håller på med – en ständig inskränkning av den kommunala självstyrelsen – och människornas ovilja att ta på sig kommunala förtroendeuppdrag?

Anf. 41 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Än en gång: Ramarna för den kommunala självstyrelsen har vidgats kraftigt under 90-talet. Vi hade tidigare 70–80 specialdestinerade statsbidrag innan vi gick över till det generella statsbidraget och ett bra skatteutjämningsystem. Det som har hänt under den senaste 10–15-årsperioden är ju att ramarna för den kommunala självstyrelsen har vidgats mycket.

Men det innebär inte att ramarna är givna en gång för alla. Det måste i vissa situationer finnas möjligheter för Sveriges riksdag att göra riktade insatser när man ser att det finns problem. Det är just det som har hänt på skolans område. Vi har sett att det finns behov av fler vuxna i skolan runtom i landet för att kunna hjälpa svaga elever. Därför har vi det riktade statsbidraget, som sedan ska slussas över i det generella statsbidraget.

Än en gång: Jag tycker att det har gått hysteri i diskussionen därför att man tappar perspektiven. Kommunerna har betydligt större möjligheter i dag att forma sin verksamhet än vad kommunerna hade i slutet av 80-talet.

Den kommunala självstyrelsen

Anf. 42 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Fru talman! Jag tänkte fortsätta med den kommunala självstyrelsen. Jag behöver inte räkna upp alla de olika lagförslag som regeringen har lagt fram som inskränker den.

Min fråga går till statsministern: Vad är det som gör att statsministern och hans socialdemokratiska ministrar vet så mycket bättre vad som är bra för medborgarna än alla de lokalt förtroendevalda i landets 289 kommuner och 20 landsting?

Anf. 43 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag har samma uppfattning om min roll och kapacitet som frågeställaren har om sin. Man går in i nationell politik därför att man vill påverka utvecklingen. Det finns något slags uppfattning här i debatten, uppenbarligen samordnad bland moderata frågeställare, att Sverige skulle vara något slags federation bestående av 289 kommuner. Så är det ju inte.

Vi har ett parlament, en riksdag, som väljs. I den här riksdagen lägger vi fast den lagstiftning som gäller. Den utgår från en väl avvägd fördelning mellan vad vi ska ta ansvar för här och vad vi vill att människor ska ta ansvar för på kommunal nivå.

Jag tror att det är få länder som har en så långt driven decentralisering av ansvarstagande för vård, skola och omsorg som vi har i Sverige. Det är jag stolt över.

Men att decentralisera innebär inte för denna kammare att abdikera. Vi måste se till att vi också har nationell likvärdighet i dessa stora verksamheter. Därför vill vi också vara med och engagera oss. Den som inte vill det kommer snart att se att Sverige faller sönder.

Anf. 44 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m):

Fru talman! Nu har vi ändå olika nivåer, och medborgarna väljer politiker till de olika nivåerna. För mig är det någon form av förakt för de medborgare som har valt de lokala politikerna och vet vad de står för och vad de kommer att genomföra för politik. Det försöker nu statsministern med sin regering på olika sätt förhindra för att det inte passar statsministern.

I slutändan kan man ställa det riktigt på sin spets och säga: Kanske behöver vi inga kommuner och inga kommunalpolitiker, utan det kanske är riksdagen som ska bestämma allt.

Det är inte vad jag vill. Jag menar att ska man ha möjlighet att engagera sig lokalt måste man också ha en reell möjlighet att påverka besluten, att ta ansvar för dem fullt ut och inte få direktiv uppifrån.

Anf. 45 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Som jag sade alldeles nyss har vi en unikt decentraliserad organisation i Sverige. Jag tycker att frågeställaren ska fundera över vilket annat land som så tydligt har lagt ansvaret lokalt för verksamheter som skola, omsorg och vård som vi har gjort i Sverige.

Kom dessutom ihåg att vi är ett relativt sett litet land befolkningsmässigt. Sverige är glest befolkat. Att göra dessa saker samtidigt – att decentralisera ansvaret i ett glest befolkat land – kräver att man också har en nivå som ser till att vi hävdar likvärdigheten, att vi har kraft att fördela om mellan kommunerna. Moderaterna motsätter sig oerhört frenetiskt att vi ser till att hela Sverige kan leva genom ett effektivt utjämningssystem kommunerna emellan. Redan där skär det sig.

Jag vill inte ha den utveckling som moderaterna vill ha, med jättelika klyftor mellan stad och land. Vi vill hålla ihop Sverige. Då gäller det att också se till att denna kammare har kraft att fatta beslut och se till att likvärdigheten hävdas i skola, vård och omsorg. Det är vad det handlar om.

Anf. 46 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru talman! Jag har en fråga till statsministern.

Statsministern som malmöbo måste vara medveten om att många svenskar far illa på andra sidan sundet. Under många år har vi haft svenska socialarbetare där för att hjälpa de vilsekomna. Kostnaderna för det har fördelats mellan Malmö och staten. Men staten drar från årsskiftet in sin andel. Malmö har svårt att motivera för sina medborgare att de ska betala för de här delarna i Köpenhamn.

Hur ser statsministern på att svenska staten i en internationellt allt rörligare tid drar in internationella insatser?

Anf. 47 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Det här är en komplicerad fråga. Jag vet att Socialdepartementet bereder frågan. Det är inte mitt beredningsansvar och jag är inte inläst på alla detaljer, men om jag inte missminner mig har Malmö kommun de senaste tre åren haft ett särskilt stöd för att klara insatserna i framför allt Köpenhamn, kanske då i första hand kopplat till Christiania. Det har varit en signal att staten är på väg ut från detta ansvarstagande, som ju rimligen ligger på kommunal eller regional nivå.

Nu växer Öresundsregionen samman. I alla andra sammanhang möter jag beslutsfattare från den regionen som hävdar att de, precis som många frågeställare sagt här i kammaren i dag, vill ha mer att säga till om själva.

Kanske är det någonting för Skånes kommuner i den nya regionens regi att föra samtal om – frågan om hur man kan samverka omkring detta för att på så sätt ge stöd till de svenskar som har problem på andra sidan sundet och som ju ofta kommer från Skånes kommuner.

Anf. 48 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Fru talman! Att jag ställer frågan till statsministern och inte till socialministern beror på den övergripande policy som vi kanske måste ha när det gäller internationella frågor. Rikspolisstyrelsen ser nämligen helt annorlunda på den här situationen. Man har sedan många år poliser stationerade på en rad platser i världen.

70 % av de ärenden som de svenska socialarbetarna i Köpenhamn har gäller inte personer från Skåne utan från andra delar av Sverige. De kommer t.ex. ända uppifrån mina hemtrakter. Men vi har väldigt svårt att göra en insats i Köpenhamn på det sättet eftersom svensk socialtjänst bara gäller i Sverige.

Anf. 49 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag inser att polisen naturligtvis har en annan situation. Man har en tydlig statlig huvudman. Där finns inte den problematik som jag nyss beskrev mellan olika ansvarsnivåer.

Vi följer frågan. Vi är naturligtvis inte på något sätt lugna. Men när det gäller just det problem som frågeställaren nu beskriver – situationen i Köpenhamn och i Öresundsregionen – finns det kanske anledning att göra precis som jag sade. Vi får komma ihåg att vi inte heller gör skillnad

på socialt behandlingsarbete och sociala insatser för personer som finns i en svensk kommun beroende på från vilken del av Sverige de kommer.

Nu växer Öresundsregionen ihop. Låt oss då stimulera dem som finns i regionen att ta ansvaret.

Besparingskrav på kommunerna

Anf. 50 OWE HELLBERG (v):

Fru talman! Jag har en fråga till Lars-Erik Lövdén. I många kommuner, t.ex. Munkfors, Hällefors och Hofors, har man inte riktigt känt av att det går så bra för Sverige. Det gäller även en del andra som inte slutar på fors. De ställer sig i kö hos den kommunakut som regeringen och samarbetspartierna har inrättat. En del har fått pengar, och andra har inte fått det.

De som har fått pengar har av regeringen ålagts stora besparingskrav för att få budgeten i balans år 2000, senast år 2002. Det har handlat om olika förslag: Stäng Folkets hus! Lägg ned den kommunala musikskolan! Ta bort allt stöd till fritidsverksamhet, eller dra ned på skola, vård och omsorg! De förslagen måste genomföras.

Frågan är om det är rimligt att ta till så drastiska åtgärder för krav på budgetbalans under ett särskilt år, om det visar sig att det är möjligt att klara det på längre sikt. Och vad händer i de kommuner som inte fick något stöd?

Anf. 51 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Jag vill först göra en kommentar till den uppräknings som Owe Hellberg gör. Det är inte regeringen som har tagit ställning till vilka besparingsåtgärder som den enskilda kommunen vill göra, utan det är den enskilda kommunen som har ansvaret för det. Den frågan är därmed undanstökad.

Jag vill påminna Owe Hellberg att hans parti, Vänsterpartiet, och Miljöpartiet har varit med om det ställningstagande som regeringen har gjort. Det ställningstagandet har diskuterats och beretts, och regeringen har kommit överens med både Miljöpartiet och Vänsterpartiet om de bidrag som vi nu har tilldelat de kommuner och landsting som har haft ett behov av det för att uppnå ekonomisk balans.

Det är nog viktigt att Owe Hellberg kommer ihåg det även när han är ute och reser runtom i landet. Owe Hellberg har också ett ansvar för att vi nu har fattat det beslut som jag upplever att många kommuner och landsting anser är ett bra beslut. Det gav ett bidrag som var bättre än vad Kommundelegationen hade föreslagit. Vi ändrade också reglerna lite grann.

Anf. 52 OWE HELLBERG (v):

Fru talman! Nu ska inte ministern komma undan så lätt. Vänsterpartiet och Miljöpartiet har inte varit med i den kommundelegation som har hanterat dessa frågor. Storleken på besparingskraven på kommunerna har vi ingenting med att göra. Det är faktum.

Jag kommer från en liten kommun som heter Ockelbo. Vi fick inte något stöd av Kommundelegationen. Men s- och v-majoriteten har be-

stämt sig: Vi struntar i budgetlagstiftningskravet år 2001 och år 2002 för att komma i balans år 2003. Genom det beslutet kan man se till att man slipper lägga ned verksamheter som man annars skulle få lägga ned. Man kan behålla dem när man ser att ekonomin ser bättre ut år 2003.

Då frågar jag ministern: Är det okej att göra så när vi vet att det är en diskussion om budgetlagstiftningen och att utredningar är på gång? Kommunerna vill ha besked. De ska fatta beslut nu i november och december om budgeten för de kommande tre åren.

Anf. 53 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Owe Hellberg ska inte heller komma så lätt undan. Om ni har interna kommunikationsproblem i Vänsterpartiet får ni ta itu med det. Jag har fört resonemang inför regeringens beslut efter det att Kommun-delegationen har levererat sitt förslag.

Jag har fört överläggningar med både Vänsterpartiet och Miljöpartiet. Vi har varit överens om det ställningstagande som regeringen gjorde i slutändan och beslutet. Det ska inte Owe Hellberg smita ifrån. Det har funnits lite tendenser till det runtom i landet att Vänsterpartiet inte vill ta ansvar för de ställningstaganden man gör centralt. Smit inte ifrån ansvaret, Owe Hellberg!

Att vi har ställt upp ett balanskrav för kommunernas ekonomi är inte någon sorts diktat eller plåga för dess egen skull. Det måste finnas en långsiktig balans mellan intäkter och kostnader om man ska kunna möta framtida utmaningar. Vi har äldreomsorgsexplosionen som kommer och den påfrestning det innebär. Vem vet om vi om ett antal år kanske sitter i en lågkonjunktur där skatteintäkterna inte ökar på det sätt de gör i dag. Då måste kommunerna ha ordning och reda i sin ekonomi.

Kosovoalbaner

Anf. 54 PER LAGER (mp):

Fru talman! Jag har en fråga till statsministern.

Är det inte dags att stoppa avvisningarna av de kosovoalbaner som har tillfälliga uppehållstillstånd i Sverige? Avvisningarna sker nu i en strid ström. Redan i år har 2 700 avvisats, och 1 200 står i kö.

Vintern nalkas i Kosovo. Det här handlar om barnfamiljer. Det är brist på medicin och mat i de tillfälliga tältläger som de kommer att hamna i. UNMIK, som är FN:s organ i Kosovo, har vädjat: Avvakta med avvisningarna.

Visst är det väl så, statsministern, att avvisningarna strider mot barnkonventionen och den humanitära grundinställning som regeringen säger att Sverige har i sådana frågor?

Anf. 55 Statsminister GÖRAN PERSSON (s):

Fru talman! Jag kan direkt säga till Per Lager att jag är lite för dåligt påläst för att just nu göra en bedömning av dessa frågor av det slaget att jag skulle våga signalera en ny politik eller våga överpröva det som sker på uppdrag av statliga myndigheter.

Det är sant som Per Lager säger att vi har höga ambitioner. Det ska vi fortsätta att ha. Sverige är ett land som har tagit, ska ta och vill ta ett stort

ansvar av humanitära skäl vid flyktingkatastrofer av det slag vi har sett i Kosovo.

Om det nu är en aktivitet bland myndigheterna som baserar sig på regeringsbeslut eller riksdagsbeslut som inte fyller en sådan humanitär ambition törs jag inte bedöma. Om jag skulle säga att Per Lager har rätt och att vi nu skulle driva utvecklingen åt ett annat håll vill jag ha ett bättre underlag innan jag gör den typen av påstående. Det är nämligen något som man i så fall ska leva upp till.

Bostadsbyggandet

Anf. 56 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Fru talman! Jag vill ställa en fråga till statsrådet Lövdén.

Under den nu gångna veckan har det lagts fram ett förslag till bostadsförsörjningslag. Såvitt jag förstår tycker statsrådet att det vore bra om man fick fler bostäder bl.a. i Stockholms stad, där de största problemen med bostadsbrist finns.

Bostadsrätter och egnahem går bra att bygga. Däremot går det inte att bygga några hyresrätter. Det finns enligt vad jag vet flera projekt som skulle kunna bli av där hyresgäster är beredda att betala hyran som skulle krävas och värdar är beredda att bygga husen. Men det går inte. Bruksvärdeshyran och hyresregleringen stoppar dessa projekt, eftersom man inte kan ta ut hyran.

Tycker statsrådet att det är bra att dessa bostäder inte blir byggda?

Anf. 57 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Jag tycker att det är alldeles utmärkt att vi har ett bruksvärdessystem som garanterar att vi inte får kraftiga hyreshöjningar till följd av en totalt avreglerad marknad med marknadshyror.

Nu vet jag att Moderaterna har en annan inställning. De vill införa marknadshyror i Stockholm och i landet i övrigt. Det skulle leda till hyreshöjningar i stora delar av centrala Stockholm på 40–60 % om vi införde marknadshyror. Jag tycker att man ska reflektera över det. Vilka är de sociala konsekvenserna av en sådan politik?

Regeringen har lagt fram en proposition på riksdagens bord som innehåller ett antal förslag för att underlätta ett ökat bostadsbyggande. För att det ska gå att förverkliga måste kommunerna – och i Stockholmsområdet är det främst moderatstyrda kommuner – ta ett ansvar för byggnationen.

Låt allmännyttan bygga lägenheter i Stockholmsområdet i stället för att förbjuda dem, sälja ut dem och plocka ut pengar från de allmännyttiga bostadsföretagen. Det är ett bra tips.

Anf. 58 ANNA LILLIEHÖÖK (m):

Fru talman! Skulle statsrådet vara beredd att medverka till att man kunde bygga bostäder med hyresrätt utan att den nuvarande bruksvärdeshyran tillämpas, så att nya bostäder kom till?

Anf. 59 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s):

Fru talman! Jag gav ett tips i slutet av mitt tidigare inlägg. Låt allmännyttan bygga bostäder i Stockholmsområdet, för då kan de privata också bygga bostäder till samma hyror som allmännyttan tar ut. Men moderaterna i Stockholmsområdet förbjuder allmännyttan att bygga. Ni säljer ut allmännyttan i stället och plockar ut pengar från de allmännyttiga bostadsbolagen.

Jag tycker att moderaterna ska föra en allvarlig diskussion i de kommunledningar där man sitter i Stockholmsområdet om hur man kan ta sitt ansvar för att klara bostadsförsörjningen i den här regionen. Ni har möjligheterna om ni tar ansvaret.

Anf. 60 ANDRE VICE TALMANNEN:

Detta var den sista frågan i dagens frågestund. Jag vill tacka regeringens företrädare för deras närvaro liksom riksdagens ledamöter och åhörare på läktaren.

Prot. 2000/01:19

26 oktober

Frågestund

2 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 20 oktober.

3 § Kompletteringsval till arbetsmarknadsutskottet

Andre vice talmannen anmälde att Kristdemokraternas riksdagsgrupp under Stefan Attefalls ledighet anmält hans ersättare Desirée Pethrus Engström som suppleant i arbetsmarknadsutskottet.

Andre vice talmannen förklarade vald till

suppleant i arbetsmarknadsutskottet

Desirée Pethrus Engström (kd)

4 § Återkallelse av proposition

Regeringen hade genom skrivelse 2000/01:17 återkallat proposition 1999/2000:111 Indirekt tobaksreklam m.m.

Andre vice talmannen meddelade att talmannen avskrivit detta förslag samt den med anledning av propositionen väckta motionen 1999/2000:So47.

Regeringens skrivelse lades till handlingarna.

Andre vice talmannen meddelade att motioner med anledning av återkallelsen fick väckas senast *torsdagen den 2 november kl. 16.30*.

5 § Hänvisning av ärenden till utskott

Föredrogs och hänvisades
Propositioner
2000/01:16 till socialförsäkringsutskottet
2000/01:29 till trafikutskottet

6 § Bordläggning

Anmälades och bordlades
Proposition
2000/01:22 Anpassningar på företagsskatteområdet till EG-fördraget,
m.m.

7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 25 oktober

2000/01:129 av *Laila Bäck* (s) till näringsminister Björn Rosengren

Nedsatta sociala avgifter

2000/01:130 av *Johan Pehrson* (fp) till statsrådet Maj-Inger Klingvall

Gömda Kosovoflyktingar

2000/01:131 av *Bengt-Ola Rytter* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Den nordiska passfriheten och Schengenavtalet

2000/01:132 av *Karin Wegestål* (s) till justitieminister Thomas Bodström

Vägöverfall i Europa

den 26 oktober

2000/01:133 av *Ola Sundell* (m) till jordbruksminister Margareta Winberg

Fjällägenheternas framtid

2000/01:134 av *Ann-Kristine Johansson* (s) till jordbruksminister Margareta Winberg

Burhållning av höns

2000/01:135 av *Inger Lundberg* (s) till finansminister Bosse Ringholm

Församlingsbegreppet i folkbokföringen

2000/01:136 av *Lars Björkman* (m) till näringsminister Björn Rosengren

Public-private partnership-modellen

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 november.

Anmälades att skriftliga svar på följande frågor inkommit

den 26 oktober

2000/01:48 av *Lilian Virgin* (s) till miljöminister Kjell Larsson
Åtgärder mot oljeutsläpp

2000/01:53 av *Barbro Hietala Nordlund* (s) till näringsminister Björn Rosengren
Samhalls sociala mål

2000/01:57 av *Barbro Feltzing* (mp) till miljöminister Kjell Larsson
Oljeutsläppen

2000/01:59 av *Rolf Åbjörnsson* (kd) till miljöminister Kjell Larsson
Föreningen av Östersjön

2000/01:71 av *Inga Berggren* (m) till näringsminister Björn Rosengren
Skånes järnvägsutbyggnad

2000/01:86 av *Caroline Hagström* (kd) till miljöminister Kjell Larsson
Oljeutsläpp

2000/01:88 av *Birger Schlaug* (mp) till miljöminister Kjell Larsson
Felparkerade bilar

2000/01:100 av *Åsa Torstensson* (c) till näringsminister Björn Rosengren
Sjösäkerheten längs den svenska västkusten

2000/01:101 av *Lena Sandlin-Hedman* (s) till näringsminister Björn Rosengren
TEN-status för E 12

Svaren redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 7 november.

9 § Kammaren åtskildes kl. 15.08.

Förhandlingarna leddes av andre vice talmannen.

Vid protokollet

ANNALENA HANELL CARPELAN

/Barbro Nordström

Innehållsförteckning

1 § Frågestund	1
Anf. 1 ANDRE VICE TALMANNEN	1
<i>Den nordiska passfriheten.....</i>	<i>1</i>
Anf. 2 SVEN BERGSTRÖM (c)	1
Anf. 3 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	1
Anf. 4 SVEN BERGSTRÖM (c)	2
Anf. 5 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	2
<i>Reklamen i det digitala marknätet.....</i>	<i>2</i>
Anf. 6 INGVAR SVENSSON (kd).....	2
Anf. 7 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s)	3
Anf. 8 INGVAR SVENSSON (kd).....	3
Anf. 9 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s)	3
<i>Bostadspolitiken i kommunerna</i>	<i>3</i>
Anf. 10 INGA BERGGREN (m)	3
Anf. 11 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s).....	4
Anf. 12 INGA BERGGREN (m)	4
Anf. 13 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s).....	4
<i>Ungdomars politiska engagemang.....</i>	<i>5</i>
Anf. 14 HILLEVI LARSSON (s).....	5
Anf. 15 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	5
Anf. 16 HILLEVI LARSSON (s).....	5
Anf. 17 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	6
<i>Vin & Sprit</i>	<i>6</i>
Anf. 18 BO KÖNBERG (fp).....	6
Anf. 19 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	6
Anf. 20 BO KÖNBERG (fp).....	6
Anf. 21 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	7
<i>Mellanöstern.....</i>	<i>7</i>
Anf. 22 MURAD ARTIN (v).....	7
Anf. 23 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	7
Anf. 24 MURAD ARTIN (v).....	7
Anf. 25 Utrikesminister ANNA LINDH (s).....	8
<i>Kommuner med outhyrda lägenheter</i>	<i>8</i>
Anf. 26 INGEGERD SAARINEN (mp)	8
Anf. 27 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s).....	8
Anf. 28 INGEGERD SAARINEN (mp)	9
Anf. 29 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s).....	9
<i>Den kommunala självstyrelsen.....</i>	<i>9</i>
Anf. 30 LENNART HEDQUIST (m)	9
Anf. 31 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	10
Anf. 32 LENNART HEDQUIST (m)	10
Anf. 33 Statsrådet BRITTA LEJON (s)	10
<i>Nordiskt TV-samarbete.....</i>	<i>11</i>
Anf. 34 ELVER JONSSON (fp)	11
Anf. 35 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s)	11

Anf. 36 ELVER JONSSON (fp).....	11	Prot. 2000/01:19
Anf. 37 Kulturminister MARITA ULVSKOG (s).....	12	26 oktober
<i>Den kommunala självstyrelsen</i>	12	
Anf. 38 ÅSA TORSTENSSON (c)	12	
Anf. 39 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s)	12	
Anf. 40 ÅSA TORSTENSSON (c)	13	
Anf. 41 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s)	13	
<i>Den kommunala självstyrelsen</i>	13	
Anf. 42 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	13	
Anf. 43 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	14	
Anf. 44 MARIETTA DE POURBAIX-LUNDIN (m)	14	
Anf. 45 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	14	
<i>Internationella insatser</i>	15	
Anf. 46 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	15	
Anf. 47 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	15	
Anf. 48 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	15	
Anf. 49 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	15	
<i>Besparingskrav på kommunerna</i>	16	
Anf. 50 OWE HELLBERG (v)	16	
Anf. 51 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s)	16	
Anf. 52 OWE HELLBERG (v)	16	
Anf. 53 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s)	17	
<i>Kosovoalbaner</i>	17	
Anf. 54 PER LAGER (mp).....	17	
Anf. 55 Statsminister GÖRAN PERSSON (s)	17	
<i>Bostadsbyggandet</i>	18	
Anf. 56 ANNA LILLIEHÖÖK (m).....	18	
Anf. 57 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s)	18	
Anf. 58 ANNA LILLIEHÖÖK (m).....	18	
Anf. 59 Statsrådet LARS-ERIK LÖVDÉN (s)	19	
Anf. 60 ANDRE VICE TALMANNEN.....	19	
2 § Justering av protokoll	19	
3 § Kompletteringsval till arbetsmarknadsutskottet	19	
4 § Återkallelse av proposition	19	
5 § Hänvisning av ärenden till utskott	20	
6 § Bordläggning	20	
7 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	20	
8 § Anmälan om skriftliga svar på frågor	21	
9 § Kammaren åtskildes kl. 15.08	21	

